

QUE NO EMBLANQUININ MÉS I QUE POLICROMIN!

Que emblanquinin les pedres, nobles o rústegues, de les cases i que n'esborrin, sacrílegs, les empremtes, les cicatrius, les taques, els signes—mítics o profans—que el temps, i l'home, per voler o per incúria, hi han deixat marcats; o que arrebossin amb guix mal endurit les tàpies de la jueria o del torricó moresc, ens enutja; però que els arrabassaires, botits i desensivellats, encalcinin i enguixin el nou—al carrer de Dalt, al del Mig o al de Baix, de l'1 al 500—, ens enrampa. Tant, que ahir, els desenxubats de la Tina del Port, folgosos i pensarosos, de matinada, proveïts de bidons curulls de colors de tot cel i pinzells de tot pèl, vam pintar, d'una a una, les cases. La primera, de rosa lívid, la segona, de groc ebri, la tercera, la quarta i la cinquena, de vermell nacrat. No pas ben bé una sola color per a cada casa ans també per a cada conjunt, de dues o més. Com si fóssim grans mestres, plens de geni i segurs, miràvem el ple de cases, de lluny—mig aclucant els ulls, no cal dir, i fent visera amb la mà esquerra i aplomant el pinzell amb la dreta. Com que les cases són desiguals de volum, ens era més fàcil de pintar el poble com qui ordena volums i colors en un retaule. Ja al carrer del Mig hi vam afegir el negre, xemeneies i tot—és una casa més alta que les altres—, i, al costat, un violeta crepuscular i a l'altra, un gris de ratolí, i tres de plegades, d'un blau de lleixiu domèstic. I al carrer de Dalt, un conjunt d'unitats, de verd-verd, sense censura, acompanyat d'un marró caputxí i d'un turquesa difús. Ja llests, pocs ho creurien, la vila policromada havia guanyat l'u per mil, i vencia, de molt, la mateixa natura quan els vermells, els violes i els negres vesperols amarronats exciten la ment tot complaent-la, i inflamen els sentits. Esperàvem que fos del tot dia per a mostrar als arquitectes alliberats de transcendentalisme i pragmàtics l'embriagant troballa; però una oratjosa tramuntana—jo diria un mestral desentonat—que aixecava mànegues de sal dels fondals del mar, ho va emblanquir tot amb la seva cremadora polseguera i ho va embrutir amb deixes putrefactes d'alga. Si algú vol provar d'heure encara un poc del pler que vam aconseguir amb els nostres policromats, potser si s'hi arriba de matinada, i es mira el poble des de l'altra part de la riba, tocant a Rec de Canet, i acluca ben bé els ulls del tot, no es decebrà.

De Darrer comunicat

(dins *Obra poètica en vers i en prosa*. Barcelona: Edicions 62, 2000, vol. I, p. 451-452)